

of competence on the issues of healthcare preservation. The strategic directions and their corresponding tasks in preserving and strengthening teachers' professional health in the institution of general secondary education have been determined, which include: promotion of spiritual health, improvement of social health, mental health condition and physical health. Measures aimed at ensuring teachers' professional health have been outlined: provision of information, emotional support, creation of conditions for teacher's self-realization, formation of self-efficacy of teacher's personality, psychological support of successful professionalization. It has been determined that the activity of school administration and school psychological service should be aimed at the preventing the emergence of professional stress, correcting chronic stress of professional origin, preventing emotional burnout, professional deformation, destruction and disharmony. It has been pointed to the necessity of the development of theoretical and practical aspects of the formation of the health-preserving educational system of educational institution, that should cover teachers' health monitoring, medical prevention, psychological support, preventive and health-improving measures, usage of modern technologies for preserving and strengthening professional health, psychotechnology of self-healing.

Key words: teachers' health, state of professional health, preserving and strengthening professional health, health and creative activity, internal picture of professional health, readiness to health-preserving activity.

Дата надходження статті: «27» червня 2018 р.

УДК 811.111'276.6:004.738.5

Микитенко Н. О., Семеряк І. З.*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ

У статті здійснено аналіз основних видів і типів технологій навчання іноземних мов і культур як комплексів відібраних і розташованих у певному порядку прийомів навчання, якими користується викладач у процесі формування й розвитку стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування студентів. Виявлено, що провідними сучасними технологіями формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів є мережеві технології (інтернет-, веб-технології); комп'ютерноорієнтовані технології навчання, що передбачають повне або часткове комп'ютерне навчання; комунікативно-ігрові технології. Виявлено особливості сучасного навчального середовища. Доведено, що активне використання в навчальному процесі інтернету зумовлене специфікою майбутньої професійної діяльності програмістів та має низку переваг, а саме: орієнтація на ефективну взаємодію учасників навчального процесу в системах «студент-студент», «викладач-студент»; активна участь майбутніх фахівців у процесі навчання; творчий підхід до проведення занять; активізація самостійної пошукової діяльності студентів; високий рівень мотивації та емоційності здобувачів вищої освіти; організація наближеного до автентичного контексту вживання іноземної мови в процесі іншомовного професійно орієнтованого спілкування. Онлайн чат-навчання визнано одним із ефективних видів навчальної діяльності майбутніх програмістів, організованих із використанням сучасних комп'ютерноорієнтованих технологій навчання іноземних мов, і спрямованих на формування в майбутніх програмістів стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування. Проаналізовано переваги й недоліки використання комунікативно-ігрових технологій у процесі формування в майбутніх програмістів стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування.

Ключові слова: стратегії спілкування, іншомовне професійно орієнтоване спілкування, майбутні програмісти, мережеві технології, комп'ютерноорієнтовані технології навчання, комунікативно-ігрові технології, навчальне середовище, онлайн чат-навчання.

* © Микитенко Н. О., Семеряк І. З.

Питання використання ефективних технологій навчання, що слугують засобами реалізації сучасних підходів до навчання іноземних мов, забезпечують індивідуалізацію й диференціацію навчального процесу, мотивують студентів й активізують їхню навчально-пізнавальну діяльність, набуває сьогодні особливої актуальності в методиці навчання іноземних мов.

Проблемі застосування технологій навчання іноземних мов і культур присвячено ряд наукових розвідок, серед яких праці П. Бамброу, О. Бігич, Г. Борецької, Н. Майєр, Л. Морської, С. Ніколаєвої, В. Черниш та ін.

Мета статті – здійснити аналіз сучасних ефективних технологій формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів.

Відповідно до мети сформульовано завдання:

- 1) виявити групи провідних сучасних технологій формування стратегій іншомовного професійноорієнтованого спілкування майбутніх програмістів;
- 2) дослідити особливості сучасного навчального середовища й довести ефективність активного використання інтернету в навчальному процесі;
- 3) проаналізувати переваги онлайн чат-навчання та комунікативно-ігрових технологій формування в майбутніх програмістів стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування.

Технологія навчання – комплекс відібраних і розташованих у певному порядку прийомів навчання, якими користується викладач у процесі проведення навчального заняття, науково обґрунтована послідовність дій викладача і студента, яка відповідає основним положенням методу навчання, що застосовується [3, с. 12-13].

На основі здійсненого аналізу основних видів і типів технологій навчання іноземних мов і культур [3, с. 14-19] можемо зробити висновок, що провідними сучасними технологіями формування стратегій іншомовного професійноорієнтованого спілкування (далі – СІПОС) майбутніх програмістів є:

- мережеві технології (інтернет-, вебтехнології);
- комп'ютерноорієнтовані технології навчання, що передбачають повне або часткове комп'ютерне навчання;
- комунікативно-ігрові технології.

У контексті дослідження заслугоує уваги розуміння особливостей сучасного навчального середовища. Базуючись на дослідженнях науковців, трактуємо його як взаємодію факторів матеріального та віртуального характеру із людським фактором у всій їхній різноманітності, причому їхній взаємовплив має комплексний характер. На відміну від прив'язаності до навчального процесу, завдання навчального середовища полягають у розвитку особистості студентів не лише в навчальному, а й у соціальному, емоційно-психологічному та інших аспектах [8; 1]. Основними чинниками, що сприяють створенню сучасного комфортного навчального середовища, є неформальність спілкування, часто ефект «дружнього спілкування», використання звичного й зручного каналу спілкування (наприклад, комп'ютера), більша свобода висловлювання, і, як результат, розкутість у висловленні власної позиції. Перелічені чинники відіграють особливу роль у процесі вивчення іноземної мови, зокрема – формування у студентів СІПОС.

Стратегію іншомовного професійноорієнтованого спілкування трактуємо як сукупність поетапних мисленнево-мовленневих дій, спрямованих на моделювання учасниками комунікації власної комунікативної поведінки в контексті іншомовного фахового орієнтованого спілкування з метою досягнення комунікативної мети. Таким чином, процес реалізації СІПОС полягає у використанні іноземної мови для досягнення комунікативної мети й задоволення комунікативних інтенцій шляхом спілкування. Найбільш вагомими групами СІПОС майбутніх програмістів вважаємо групи вербальних адресатноорієнтованих: інформаційних, спонукальних, кооперативних, оцінювальних, емоційнодіяльних стратегій, а також стратегій самопрезентації.

Мережеві й комп'ютерноорієнтовані технології дозволяють створити сучасне комфортне віртуальне комунікативне середовище, щоб студент почувався в ньому зручно. Таким чином, використання комп'ютерів відіграє особливу роль у процесі формування іншомовних комунікативних стратегій майбутніх програмістів, оскільки комп'ютерне середовище є саме тим середовищем, у якому майбутні програмісти проводять велику кількість часу. З одного боку, робота з інтернет-ресурсами є невід'ємною частиною професійної діяльності програміста, з іншого боку – невід'ємною частиною соціального життя сучасної молоді. Таким чином, організація навчання з використанням комп'ютерів та інтернету може слугувати мотиваційним чинником для майбутніх програмістів. Активне використання в навчальному процесі інтернету зумовлене специфікою майбутньої професійної діяльності та когнітивними особливостями, притаманними майбутнім програмістам, має низку переваг, серед яких:

- орієнтація на ефективну взаємодію учасників навчального процесу в системах «студент-студент», «викладач-студент»;
- активна участь майбутніх фахівців у процесі навчання;
- творчий підхід до проведення занять;
- активізація самостійної пошукової діяльності студентів;
- високий рівень мотивації та емоційності здобувачів вищої освіти;
- організація наближеного до автентичного контексту вживання мови.

Таким чином, урахувавши обмежену кількість аудиторних навчальних годин, відведених для вивчення згаданих дисциплін і велику кількість навчальних годин, відведених для самостійної роботи майбутніх програмістів у процесі вивчення ними навчальних дисциплін «Іноземна мова» й «Іноземна мова професійного спілкування», вважаємо доцільною організацію процесу формування в цих студентів СІПОС на основі комп'ютерноорієнтованих технологій із використанням інтернету.

Одним із ефективних видів навчальної діяльності майбутніх програмістів, організованих із використанням сучасних комп'ютерноорієнтованих технологій навчання іноземних мов, і спрямованих на формування СІПОС у майбутніх програмістів, є онлайн чат-навчання. Онлайн чат-навчання трактуємо як організаційну форму синхронного спілкування в мережі інтернет [3, с. 38]. Таке навчання поєднує вживання презентованого мовного й мовленнєвого матеріалу в процесі комунікації й соціальної інтеракції, які, у свою чергу, відіграють важливу роль у навчанні студента [9, с. 286].

Беручи участь в онлайн чат-навчанні, студенти під ненав'язливим керівництвом викладача-фасилітатора чи самостійно ведуть вільний діалог, практикуючи й демонструючи рівень засвоєння ними раніше презентованих і опрацьованих СІПОС.

Таким чином, упровадження комп'ютерноорієнтованої технології онлайн чат-навчання, із урахуванням усіх перелічених вище чинників позитивного впливу на процес формування в майбутніх програмістів іншомовних комунікативних стратегій, забезпечить ефективність цього процесу.

Інтегроване застосування комунікативно-ігрових технологій, а саме: брифінгу, дебрифінг-рефлексії, ділової, рольової гри, симуляції в поєднанні з мережевою комп'ютерноорієнтованою технологією онлайн чат-навчання сприятиме підвищенню ефективності процесу формування СІПОС майбутніх програмістів.

Застосування технології брифінгу безпосередньо перед початком онлайн чат-навчання забезпечує формування готовності студентів до виконання визначених завдань у процесі усної чи письмової комунікації. Викладач пропонує сценарій і вносить пропозиції щодо попереднього планування [10, с. 119]. Іноді в процесі проведення брифінгу викладач лише стимулює студентів до визначення правил комунікативного акту й обрання лідера групи, основна функція якого – забезпечувати активність учасників групи й слідкувати, щоб учасники групи не відхилялися від визначеної теми. Важливими елементами брифінгу є [4]:

- підготовка й планування процесу проведення брифінгу;

- визначення цілей комунікативного акту;
- мотивація учасників навчальної групи;
- визначення правил комунікативного акту;
- визначення ролей і обов'язків учасників групи;
- обрання лідера групи;
- використання допоміжних засобів і ресурсів;
- обумовлення правил втручання викладача.

У процесі комунікативної діяльності студентів викладач повинен акцентувати на важливості реалізації груп СІПОС шляхом реалізації окремих СІПОС, досягнення мети їх застосування. Після завершення студентами виконання усних навчальних завдань, спрямованих на реалізацію СІПОС в межах створених комунікативних ситуацій, доцільно провести обговорення ефективності застосування визначених СІПОС, попередньо запропонувавши студентам перелік питань для самоконтролю [11, с. 362].

По завершенні онлайн чат-навчання рекомендується здійснювати аналіз типових допущених студентами помилок, який варто розпочинати з самоаналізу студентів. У цьому контексті довела свою ефективність технологія дебрифінг-рефлексії. Згадана технологія передбачає детальний аналіз допущених учасниками комунікативного акту помилок із подальшим їх виправленням. Найбільш важливими елементами дебрифінг-рефлексії є [10, с. 119]:

- визначення мети і цілей дебрифінг-рефлексії;
- аналіз сильних і слабких сторін виконаних навчальних завдань;
- аналіз допущених студентами помилок і підсумовування висновків із допущених помилок;
- застосування педагогічного прийому взаємоперевірок студентських робіт одногрупниками;
- використання додаткових ресурсів, матеріалів, записів і спостережень;
- наведення прикладів з особистісного досвіду учасників навчальних груп;
- застосування викладачем тактовного підходу й забезпечення емпатійних довірливих стосунків у системах «викладач-студент», «студент-студент»;
- уникнення нетактовного ставлення до студентів.

Технологію дебрифінг-рефлексії можна застосовувати як у малих групах під керівництвом одного з ініціативних і відповідальних студентів, у якого іншомовні комунікативні стратегії сформовані на високому рівні порівняно з іншими учасниками визначеної малої групи, так й у великій групі під керівництвом викладача. Після аналізу й роботи над помилками в малих групах під керівництвом одногрупників, пропонується узагальнене оголошення одним із учасників кожної малої групи виправлених варіантів реплік у найбільш типових допущених студентами помилках у великій групі. Завдяки застосуванню згаданої технології студенти засвоюють навчальний матеріал і отримують новий досвід комунікативної діяльності. Під час роботи студентів у малих групах роль викладача полягає в ретельному спостереженні за процесом аналізу помилок учасниками малих груп, відбору найбільш типових помилок для подальшого обговорення у великій групі, коригуванні та підбитті підсумків. У разі, якщо технологія дебрифінг-рефлексії застосовується у великій групі, на викладача покладається роль керівника процесу аналізу помилок і підбиття підсумків.

Переваги використання комунікативно-ігрових технологій для формування СІПОС майбутніх програмістів – орієнтація на співпрацю викладача і студентів, активна участь студентів у процесі навчання, творчий підхід до проведення навчальних занять, самостійна пошукова діяльність студентів, високий рівень мотивації та емоційності студентів [2, с. 125]. Науковці з'ясували, що під час вивчення навчального матеріалу із використанням технології ділової гри студенти засвоюють близько 90 % інформації. Для підготовки ділової гри можуть використовуватись усі дидактичні методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-

пошуковий, дослідницький [7, с. 188-192].

Типовий сценарій ділової гри може мати такі етапи:

1. Початок і розвиток відносин. У змістовій основі цього етапу – прості діалоги, що передбачають привітання, знайомство, прохання про дозвіл, дозвіл, відмову і т.д. Виконання вправ і завдань у межах цього кроку рекомендується в парах у формі простих діалогів, проте комунікативна ситуація має містити інтригу.

2. Реакції і наміри. Вправи і завдання в межах цього кроку пропонуються для виконання студентам, у яких інваріантні компоненти іншомовної комунікативної компетентності сформовані на рівні від елементарного до середнього. Найбільш доцільно практикувати вираження реакцій і намірів у формі спонтанних діалогів із неочікуваним закінченням, що передбачають з'ясування намірів співрозмовника, вирішення поточних проблем, участь у соціальному житті й реалізуються шляхом використання альтернативних відповідей «так» або «ні», імітують чи відтворюють електронне листування, розмови в Скайпі чи телефоном, участь в онлайн чат-навчанні.

3. Цільовий пошук інформації на основі інтернет-ресурсів та доповідь чи презентація. Така пошукова робота не вимагає непередбаченої усної комунікації, надає студентам достатньо навчального часу для пошуку, читання, розуміння, опрацювання інформації, оцінювання ресурсів, відбору відповідних комунікативних стратегій і надання інформації у формі доповіді. Навички й уміння пошуку та опрацювання інформації на основі інтернет-ресурсів із подальшим її викладом в усній чи письмовій формі – важливий аспект успішної реалізації професійного дискурсу майбутніх програмістів. Жанр доповіді / презентації в усній чи письмовій комунікації студенти опановують упродовж кількох навчальних занять, коли в них сформовані інваріантні компоненти іншомовної комунікативної компетентності, у т.ч. СІПОС на базовому рівні. У процесі планування доповіді чи презентації в усній формі студентам пропонується скласти план доповіді, який дає можливість слухачам слідкувати за перебігом викладу доповіді, ставити запитання й доповнювати. Тематика доповідей / презентацій повинна бути цікавою, містити інтригу й мотивацію. Рекомендується пропонувати однакові теми доповідей / презентацій кільком студентам, оскільки такий педагогічний прийом стимулює дискусію в аудиторії. Студентській аудиторії пропонується здійснювати оцінювання в письмовій формі із зазначенням допущених помилок і неточностей, відповідності наданої інформації темі доповіді, актуальності наданих даних, оцінки виконаної роботи згідно з визначеними критеріями та відповідною сумою балів.

4. Робота з практичними проектами: складання аплікаційних заявок, складання діалогів, організація рольових ігор та симуляцій, що імітують ситуації працевлаштування, інтерв'ю під час прийому на роботу, обговорення інструкцій із користування новинками техніки, найновішими гаджетами, участь у чаті, вебінарі, і т.д. на основі читання й опрацювання інформації з інтернет-ресурсів. У межах цього етапу виконуються вправи й завдання на формування СІПОС в усній і письмовій формах.

5. Ситуації в офісі: розмова з клієнтом, колегою, керівництвом безпосередньо чи телефоном, написання листів чи мейлів колегам, керівництву, презентації виконаної роботи, навчальні презентації. У межах цього етапу пропонується виконання вправ і завдань на формування СІПОС в усній і письмовій формах.

Рольову гру, що є різновидом ділової гри, трактуємо як технологію навчання іноземної мови, яка полягає у відповідній організації комунікативної ситуації, за якої учасники комунікації, задіяні у вирішенні цієї комунікативної ситуації, виконують певні ролі.

Важливим аспектом використання ділової чи рольової гри з метою формування в майбутніх програмістів СІПОС у процесі навчання іноземної мови професійного спілкування у ВНЗ є необхідність відповідної підготовки студентів, тобто засвоєння ними певного мовного й мовленнєвого матеріалу: лексичних одиниць, граматичних структур,

опорних функціональних фраз, що дозволяють реалізувати СІПОС та ін., виконання імітаційних вправ, оскільки недостатня готовність до повноцінної участі в рольовій грі демотивуватиме їх шляхом втрати інтересу до навчання [7, с. 188-192].

Технологію симуляції в навчанні іноземної мови можна розглядати як різновид дидактичних ігор і охарактеризувати, як відтворення реальної «комунікації», оскільки мета її застосування в навчальному процесі – створення комунікативної реальності [5, с. 16]. Ключовими характеристиками реальної комунікації є інформативність, непередбачуваність і неочікуваність.

Симуляція – технологія навчання іноземної мови, яка дозволяє студентам вести вільну комунікацію в малій групі, що традиційно складається з трьох-чотирьох осіб. У симуляції не існує сценарію, студенти не «грають ролей» і не видають себе за інших осіб, як це, до прикладу, відбувається в діловій чи рольовій грі [13]. Одним із важливих завдань застосування симуляції з метою формування в студентів СІПОС є забезпечення мовними й мовленнєвими засобами, у т. ч. функціональними фразами, для репрезентації мовленнєвого матеріалу. Обов'язковими елементами симуляції як різновиду комунікативно-ігрових технологій навчання є симульоване оточення, чітке сприйняття й розуміння комунікативної ситуації, реальне сприйняття функцій і ролей учасниками симуляції [12, с. 5]. Симуляція не буде успішною, якщо студенти не мають чіткої концепції реальності.

Задля організації симуляцій необхідно за допомогою візуальних, технічних засобів чи реалій «занурити» студентів у неочікувані й неординарні комунікативні ситуації, у яких справжня комунікація відбувається спонтанно [12, с. 5]. Викладач повинен бути креативним і гнучким. На викладача покладаються функції забезпечення відповідних засобів навчання, забезпечення продуктивної комунікативної взаємодії між студентами і викладачем, між студентами в малій та великій навчальній групах, між студентами і засобами навчання.

Ефективність застосування симуляцій у процесі формування СІПОС забезпечується готовністю студентів до спілкування в межах визначеної тематики, чіткого виконання інструкцій, дотримання правил симуляції й досягнення цілей комунікативного акту завдяки застосуванню сформованих у них на достатньому рівні СІПОС [6, с. 51-53]. У процесі проведення симуляцій студенти взаємодіють, обмінюються точками зору, обговорюють проблеми, значення, оскільки вони беруть на себе певні ролі й намагаються виконувати відповідні обов'язки [12, с. 9]. На студентів покладаються такі ролі: занурення в подію, виконання функціональних обов'язків учасників комунікативної події, досягнення мети комунікативного акту за допомогою ефективного оцінювання, відбору і реалізації СІПОС. П. Бамброу вказує, що ролі функціонують у межах структури, яка дає ситуацію з реального життя й елементи цієї ситуації мають бути подані динамічно [5, с. 14]. Технологія симуляції передбачає симулювання оточення, проте комунікативна поведінка учасників повинна бути справжньою. Важливо акцентувати на основних деталях оточення, які забезпечують «занурення» учасників симуляції в комунікативну подію. Учасники не повинні конструювати оточення.

Практика застосування технології симуляції довела найбільшу ефективність згаданої технології в групах студентів із високими рівнями сформованості СІПОС.

Переваги застосування технології симуляції в процесі формування СІПОС майбутніх програмістів полягають у:

- забезпеченні високого рівня мотивації студентів до участі в комунікативному акті через зацікавлення в комунікативній події завдяки залученню елемента інтриги;
- забезпеченні студентам можливості експериментувати з нещодавно засвоєним лексичним і граматичним матеріалом, мовленнєвими моделями, окремими СІПОС;
- забезпеченні студентам можливості відчувати себе реальними учасниками реальної комунікативної події, вільно робити власний вибір і ухвалювати рішення;

– забезпеченні ненав'язливого контролю за ефективністю перебігу симуляції з боку викладача [13].

Існують і певні недоліки застосування технології симуляції в процесі формування СПОС майбутніх програмістів, а саме:

- ігнорується неправильна вимова та допущені студентами помилки;
- допускається неправильне вживання студентами нової лексики, граматичних структур та мовленнєвих моделей, невдалий вибір і некоректне вживання СПОС;
- менш змотивовані студенти чи студенти з недостатнім рівнем сформованості іншомовної комунікативної компетентності не беруть активної участі в комунікативній події, яка подається за допомогою застосування технології симуляції [13].

На основі здійсненого аналізу можемо зробити такі висновки.

1. Виявлено, що основними групами провідних сучасних технологій формування стратегій іншомовного професійноорієнтованого спілкування майбутніх програмістів є: мережеві технології (інтернет-, веб-технології); комп'ютерноорієнтовані технології навчання, що передбачають повне або часткове комп'ютерне навчання; комунікативно-ігрові технології.

2. Організація процесу формування СПОС із активним використанням комп'ютерноорієнтованих технологій та інтернету довела свою ефективність із огляду на обмежену кількість аудиторних навчальних годин, відведених для вивчення іноземної мови та іноземної мови професійного спілкування у ВНЗ, а також слугує для майбутніх програмістів потужним мотиваційним чинником, ураховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності таких фахівців та притаманні їм когнітивні особливості.

3. Онлайн чат-навчання, яке трактуємо як організаційну форму синхронного спілкування в мережі інтернет, визнано ефективним видом навчальної діяльності майбутніх програмістів, організованим із використанням сучасних комп'ютерноорієнтованих технологій навчання іноземних мов, довело свою ефективність у навчальному процесі, і характеризується рядом переваг, серед яких: орієнтація на ефективну взаємодію учасників навчального процесу; активна участь майбутніх фахівців у процесі навчання; творчий підхід до проведення занять; активізація самостійної пошукової діяльності студентів; високий рівень мотивації та емоційності здобувачів вищої освіти; організація наближеного до автентичного контексту вживання мови. Переваги використання комунікативно-ігрових технологій із метою формування СПОС майбутніх програмістів полягають в орієнтації на співпрацю викладача і студентів, активній участі студентів у процесі навчання, творчому підході до проведення навчальних занять, самостійній пошуковій діяльності студентів, високому рівні мотивації та емоційності студентів.

Перспективи подальших досліджень полягають в експериментальній перевірці ефективності застосування окремих технологій навчання в процесі формування стратегій іншомовного професійноорієнтованого спілкування майбутніх програмістів.

Література:

1. Віртуальне навчальне середовище. URL: <http://www.oecd.org/edu/country-studies/21stcenturylearningenvironments.htm>.
2. Микитенко Н. О. Технологія формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю: монографія. Тернопіль: ТНПУ, 2011. 411 с.
3. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майер, О. М. Устименко, В. В. Черниш та ін. [за ред. С. Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої]. К.: Ленвіт, 2015. 444 с.
4. Терещук Д. Г. Формування у студентів філологічних спеціальностей іншомовних КС з використанням мовленнєвих симуляцій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль: ТНПУ, 2013. 259 с.

5. Bambrough P. Simulations in English Teaching. Buckingham: Open University Press, 1994. 105 p.
6. Carson-Jackson J. A Simulation Instructor's Handbook. The learning game. London: The Nautical institute Press, 2010. 68 p.
7. Chaudron C. Second Language Classroom: Research on Teaching Learning. N.Y.: Cambridge University Press, 1988. 215 p.
8. Creating Effective Teaching and Learning Environments. First Results from TALIS URL: www.oecd.org/education/school/43023606.
9. Euler D. E-Learning in Hochschulen und Bildungszentren. Мьнchen: Oldenbourg-Verlag, 2005. 585 s.
10. Fisher D. Practical Teaching Skills for Maritime Instructors. Malmo: WMU publications, 2010. 182 p.
11. Gear J. Cambridge Preparation for the TOEFL Test. Cambridge: University Press, 2006. 661 p.
12. Jones K. Simulations in Language Teaching. N. Y.: Cambridge University Press, 1982. 215 p.
13. Simulation as a language learning tactic. Best Language Teaching Practice. URL: http://www.languages.dk/methods/documents/Simulation_Manual.pdf.

Mykytenko N. O., Semeriak I. Z.

MODERN TECHNIQUES OF DEVELOPING THE STRATEGIES OF FOREIGN PROFESSIONALLY ORIENTED SPEAKING OF PROSPECTIVE PROGRAMMERS

In the article the analysis of the main types and kinds of technologies of foreign languages and cultures learning as the complexes of selected and ranked techniques which teacher uses while developing the strategies of foreign professionally oriented speaking of students has been accomplished. It has been revealed that the leading modern techniques of developing the strategies of foreign professionally oriented speaking of prospective programmers are network technologies (Internet, web-technologies), computer learning that entails full or partial computer learning; technologies of communicative on-line games. The features of modern learning environment have been defined. It has been proved that active use of Internet is determined by the specifics of prospective activity of programmers and has an array of advantages: orientation for effective interaction with the system «student-student», «teacher-student»; active participation of prospective specialists in learning process; creative approach to learning; activation of independent research activity; high level of motivation and emotionality of students; authentic usage of language in the process of professionally oriented speaking. On-line chat learning is recognized as one of the effective kinds of teaching of prospective programmers that are organized by the means of application of computer technologies while foreign languages learning targeted for development of the strategies of foreign professional speaking. The advantages and disadvantages of communicative and game techniques of developing the strategies of foreign professionally oriented speaking of prospective programmers have been analyzed. The effectiveness of simulations application in the process of building strategies of foreign professionally oriented speaking is ensured by the readiness of prospective programmers to communicate within a certain topic, to clearly follow instructions, to observe the rules of simulation and to achieve the goals of a communicative act.

Key words: communicative strategies, strategies of foreign professionally oriented speaking; prospective programmers, network technologies, computer technologies of learning, communicative and game techniques; learning environment, online chat-learning.

Дата надходження статті: «29» серпня 2018 р.

УДК 371.134

Сидорович М. М.*

ФАХОВА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ПРИРОДНИЧНИКІВ У КЛАСИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В МЕЖАХ ПРОБЛЕМНОЇ НАУКОВОЇ ГРУПИ НА ЗАСАДАХ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

Виклики сьогодення спричиняють необхідність трансформації системи сучасної традиційної освіти. Одним із варіантів розв'язання вказаної проблеми є поступове перетворення традиційної освіти на систему відкритої освіти. Термін «відкрита освіта» з'явився у філософії

* © Сидорович М. М.